

Statsminister Orpos regerings budgetförhandlingar

1.–2.9.2025

Konjunkturpolitiken

Regeringen granskar de mekanismer som jämnar ut de ekonomiska konjunkturerna samt bland annat Sysselsättningsfondens roll i genomförandet av konjunkturpolitiken. Som en del av denna granskning inleds en utredning där man bedömer metoder för att bättre än hittills kunna undvika att arbetslöshetsförsäkringspremien blir föremål för sådana procykliska förändringar som är oändamålsenliga ur finanspolitisk synvinkel. Utredningen görs av social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet i samarbete med arbetsmarknadsparterna.

Kärnkraft

Regeringen anser att utbyggnaden av kärnkraft är ett ytterst viktigt mål och ser pilotförsök med och utnyttjande av nya tekniklösningar för småskalig kärnkraft som en möjlighet för att säkerställa utbudet av el och värme till ett rimligt pris. Regeringen har som mål att det i Finlands fås till stånd minst ett investeringsbeslut för ett traditionellt kärnkraftverk. Regeringen förbereder sig på att stödja byggandet av ny kärnkraft exempelvis i form av möjliga garantier under byggnadsfasen. Andra metoder för att främja kärnkraften bedöms som en del av den utredning vid arbets- och näringsministeriet som blir klar under den första hälften av 2026. Regeringen drar upp närmare riktlinjer för kärnkraften i den energi- och klimatpolitiska strategin samt överlämnar hösten 2025 en proposition med förslag till en reform av kärnenergilagen till riksdagen.

Fortsatt beredning av gruvmineralskatten

I överensstämmelse med mineralstrategin bedömer regeringen på uppdrag av arbets- och näringsministeriet och finansministeriet hur gruvmineralskatten fungerar i praktiken. Som ett led i utredningen klarlägger regeringen en genomförandemodell för strukturell utveckling av gruvmineralskatten till en hybridmodell, där skatten föreslås bestå av en värdebaserad royalty och en skatt på nettovinsten. Regeringen följer också utvecklingen av brytningsmängderna per gruva och världsmarknadspriset på metaller och säkerställer att det referenspris som ligger till grund för beskattningsvärdet väljs så att det på bästa möjliga sätt motsvarar de faktiska marknadspriser som gäller gruvorna.

Främjande av kvantteknik

Staten främjar inledandet av investeringar i kompetenscentret Kvanttinova genom att stödja förhandlingar mellan den användargrupp som ska tillsättas under ledning av Statens tekniska forskningscentral VTT och finansiärer av fastighetsinvesteringar.

Höjning av kompetensnivån

Som en del av halvtidsöverläggningens tillväxtåtgärder beslutade man att öka antalet nybörjarplatser vid högskolorna och att för sådana som utexaminerats från utbildning på andra stadiet och blivit utan högskoleplats införa en avgiftsfri studiesedel på 30 studiepoäng, som kan användas vid öppna universitetet eller öppna yrkeshögskolan. De anslag på sammanlagt 100 miljoner euro som riktas till dessa åtgärder bereds så att de kan tas in i det kompletterande budgetförslaget.

Företrädesförfarande för investeringar

I enlighet med de riktlinjer som regeringen tidigare fastställt säkerställs resurser för att trygga snabba tillståndprocesser och för att företrädesförfarandet ska kunna fortsätta. Miljö-, tillstånds- och tillsynsmyndighetens resurser stärks genom att avgifterna för miljötillstånd och vattenhushållningstillstånd höjs i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten så att de motsvarar kostnaderna. För den kompletterande budgetpropositionen för 2026 upprättade miljöministeriet en konkret plan för hur miljö-, tillstånds- och tillsynsmyndighetens resurser stärks genom att avgifterna för miljötillstånd och vattenhushållningstillstånd höjs i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten så att de motsvarar kostnaderna. Planen ska även omfatta en granskning av kostnaderna för beviljandet av tillstånd. När den konkreta plan som bereds av miljöministeriet blivit klar kan behovet av tidsbunden bryggfinansiering bedömas i samband med den kompletterande budgetpropositionen för 2026 för att säkerställa ett snabbt tillståndsförfarande.

EM i friidrott samt internationella stora idrottsevenemang

I överensstämmelse med regeringsprogrammet stärker Finland ytterligare sin roll som internationell arrangör av motions- och idrottsevenemang. Vid regeringens halvtidsöverläggningar fastställdes dessutom att man arbetar systematiskt för att locka stora idrottsevenemang till Finland och att syftet är att utveckla finansieringsmodeller för att stödja arrangerandet av stora idrottsevenemang i Finland. Regeringen har förbundit sig att främja ansökan om att ordna EM i friidrott 2030 i Helsingfors.

Idrottarnas socioekonomiska ställning

I syfte stärka idrottarnas socioekonomiska ställning utreds möjligheterna att förbättra pensions- och olycksfallsförsäkringssystemet för idrottare, inklusive pensionsförsäkring av idrottsstipendier och slopande av maximitidsgränsen för intäktsföring av medel ur idrottsfonden.

Olympiafonden

Det utreds om också sådan finansiering som erhållits genom idrottsorganisationer och idrottsstiftelser men som inte är finansiering som fås via staten eller offentligrättsliga samfund kan ingå i den finansiering som godkänns för kapitalisering av Olympiafonden. Saken förs till finanspolitiska ministerutskottet för avgörande under hösten.

Djurhållningsförbud

Regeringen utvecklar lagstiftningen om djurhållningsförbud i överensstämmelse med den utredning av justitieministeriet som blev klar i maj 2025.

Jakttillstånd

En nordisk jämförelse av modellerna för begränsning av besvärsrätten i fråga om jakttillstånd görs med snabb tidtabell och utifrån detta bereds en möjlig modell för Finland.

Stödjande av den språkliga utvecklingen hos invandrarbarn

Man utreder möjligheten att som en del av rådgivningssystemet genomföra en bedömning av språkkunskaperna i finska eller svenska hos barn med invandrabakgrund i åldern 3 eller 4 år. Samtidigt utreds möjligheterna att utifrån bedömningen hänvisa barnet till mer deltagande i småbarnspedagogik eller andra tjänster. Målet är att redan i ett tidigt skede stärka förutsättningarna för språkinläring.

Integration

Merparten av kvotflyktingarna hänvisas till tvåspråkiga kommuner för att främja regeringens mål att integrera 5–10 procent av invandrarna på svenska.

Som ett led i regeringens mål att integrera 5–10 procent av invandrarna på svenska utreds möjligheten att utarbeta en modell för samordnad integration (inkl. mottagande, sysselsättning, utbildning och kommunalt samarbete). Målet är att gradvis utveckla verksamheten till ett tvåspråkigt kompetenscentrum för integration och mottagande, som kan utnyttjas i större utsträckning för att uppnå målet för integration på svenska.

Bemanningsstöd

Utifrån det nettolönesystem som tillämpas i Sverige utreder regeringen tillsammans med de väsentliga aktörerna inom sjöfarten en modell som i praktiken lämpar sig för Finland. Modellen ska ersätta det nuvarande bemanningsstödet och avsikten är att det nya systemet ska tas i bruk senast i samband med nästa års budgetförhandlingar. Systemet med nettolön ska säkerställa en konkurrenskraftig sjöfart under finsk flagg.

Privatskolor

Man inser det mervärde som privatskolorna tillför det finländska systemet för grundläggande utbildning. Utgångspunkten är att tillstånden för etablerade privata anordnare av grundläggande utbildning permanentas om villkoren i lagstiftningen uppfylls. Under processen behandlas de som ansöker om tillstånd att anordna grundläggande utbildning jämligt och med iakttagande av rättsprinciperna för god förvaltning.

Internationella studerande

Utifrån en föresats i samband med regeringens halvtidsöversyn genomför regeringen en utredning där man uppskattar de utmaningar som hänför sig till försörjning, missbruk av tillståndssystemet och eventuella säkerhetshot när det gäller studerande från tredjeländer samt behoven av att hitta lösningar på dem. Utifrån utredningen drar ministerarbetsgruppen upp åtgärder som genomförs med snabb tidtabell.